

VERSÍO CORREGIDA: 6 DE MARÇ DEL 2009

28 de gener del 2009

Enquesta sobre l'estructura de les explotacions agràries 2007

**El nombre d'explotacions agràries disminueix un 4,2% respecte al 2005,
però augmenta la superfície agrícola utilitzada**

**El porcí i l'aviram, principals produccions ramaderes,
aporten un 44% al marge brut del sector agrari**

Catalunya l'any 2007 tenia 55.096 explotacions agràries, xifra que suposa una disminució del 4,2% respecte al 2005 i del 18% respecte al 1999. A més, la superfície agrícola utilitzada (SAU) ocupava 1.166.543 ha i va augmentar un 0,4% respecte al 2005 i un 1,1% en relació amb el 1999.

Segons l'Idescat, la reducció del nombre d'explotacions agràries unit a l'augment de la superfície agrícola utilitzada ha comportat un creixement constant de la dimensió mitjana útil de les explotacions, que era de 21,2 ha l'any 2007, mentre que el 1999 era de 17,2 ha per explotació.

El bestiar porcí (amb 6,4 milions de caps) i l'aviram (amb 39,4 milions de caps) són les principals produccions ramaderes i en tots dos casos Catalunya és la primera comunitat autònoma en producció. Les explotacions orientades a aquests dos tipus de bestiar (orientació tecnicoeconòmica granívors) aporten un 44% al marge brut del sector agrari.

Pel que fa a les terres llaurades, el 64,9% són conreus herbacis amb predomini dels cereals per a gra i l'ordi com a principal conreu. La resta de terres llaurades, el 35,1% són conreus llenyosos, entre els quals destaca el conreu de l'olivera.

L'any 2007 treballaven a les explotacions agràries 128.008 persones. Aquesta xifra, que no inclou la mà d'obra assalariada eventual, suposa una disminució de l'1,2% en relació amb el 1999. D'aquestes persones, un 27,4% treballen a temps complet, davant del 28,8% del 1999.

Les explotacions agrícoles continuen treballant principalment terres de la seva propietat en un 66,8%. No obstant això, la proporció de superfície en aquest règim baixa respecte al 1999, mentre que la de terres en arrendament augmenta, representant el 27% de la superfície total.

Es manté la superfície d'herbacis i baixa en general la de fruiters, excepte a la vinya

En les terres llaurades, la proporció entre secà i regadiu en el 2007 està en un 71,7% i un 28,3% respectivament, xifres similars a les del 1999, que fan retrocedir l'evolució progressiva a favor del regadiu, que s'havia observat fins al 2005.

Els conreus herbacis representen el 64,9% de les terres llaurades, i continua el predomini dels cereals per a gra, que suposen el 46,9% de les terres llaurades, amb l'ordi com a conreu principal. Segueixen en importància els conreus farratgers amb un 11,8% del total de la superfície llaurada.

La superfície de conreus llenyosos, que representa el 35,1% de les terres llaurades, manté una progressiva disminució. El conreu principal continua sent l'olivera, que es recupera lleugerament respecte al 2005, si bé en el conjunt del període ha sofert una disminució del 10,1%. El segueix la vinya, que en el total del període s'ha incrementat en un 8,7%, els fruits secs, que continuen en progressiva davallada, i els fruiters de clima temperat, que disminueixen lleugerament respecte al 2005, però es mantenen en el conjunt del període.

El nombre d'explotacions amb ramaderia disminueix un 19,7%

L'any 2007 hi ha 14.830 explotacions amb ramaderia, un 6,6% menys que el 2005, si bé en el total del període 1999-07, la disminució arriba al 19,7%. Això afecta de manera igual totes les espècies ramaderes, excepte en els equins que registren una recuperació en relació amb el 2005.

El bestiar porcí i l'aviram són les principals produccions ramaderes amb 6.422.889 i 39.436.718 de caps de bestiar respectivament, i, en tots dos casos, situen Catalunya com a primera comunitat autònoma en producció.

Disminueix la mà d'obra familiar i augmenten els assalariats

L'any 2007 treballaven a les explotacions agràries 128.008 persones. Aquesta xifra, que no inclou la mà d'obra assalariada eventual, suposa una disminució de l'1,2% en relació amb el 1999. D'aquestes persones, un 27,4% treballen a temps complet, davant del 28,8% del 1999. En nombres absoluts, la mà d'obra a temps complet ha passat de les 37.301 persones l'any 1999 a 35.094 l'any 2007, xifres que representen un descens del 5,9% durant aquest període.

Atenent les jornades que aquestes persones van treballar a l'explotació, equivaldrien a 59.276 persones amb dedicació a temps complet a l'explotació durant tot un any (1 UTA = 228 jornades o més). Aquesta xifra, juntament amb el treball de la mà d'obra eventual, que equival a 8.475 UTAs, suma un total de 67.751 UTAs, que representen una disminució respecte al 2005 del 8,3%.

La mà d'obra familiar, amb 107.538 persones ocupades, continua essent predominant a les explotacions agràries, tot i que des del 1999 ha registrat un descens del 4,6%. Per contra, la mà d'obra assalariada, augmenta fins a les 20.470 persones l'any 2007, un 21,3% més que l'any 1999. Pel que fa al nombre d'explotacions, les familiars retrocedeixen de les 62.366 del 1999 a les 50.072 del 2007, mentre que les que tenen treballadors assalariats fixos augmenten des de les 7.077 del 1999 fins a les 8.248 del 2007.

El rendiment econòmic de les explotacions ramaderes és el que més augmenta

El marge brut total aconseguït pel conjunt de les explotacions agràries l'any 2007 va ser d'1.599.969 d'UDEs (1 unitat de dimensió europea = 1.200 €), amb una dimensió econòmica mitjana de 29,1 UDEs per explotació. Això suposa un creixement de la dimensió econòmica de les explotacions d'un 44,7% en el període 1999-07, com a conseqüència de la progressiva reducció del nombre d'explotacions petites i mitjanes, i la concentració de les terres en explotacions més grans, per sobre de les 40 UDEs i, sobretot, per sobre de les 100.

Comparant les aportacions al marge brut de les diferents orientacions tecnicoeconòmiques, continuen sent les orientacions ramaderes, les que mantenen valors d'UDEs per explotació superiors a la mitjana. Concretament, les explotacions d'orientació tecnicoeconòmica granívors (porcí i aviram) són les que tenen un valor d'UDEs per explotació més gran, que arriben a les 144,5 UDEs/explotació i que significa un augment global del 87,1% en el període 1999-07.

A aquestes s'hi afegixen les hortícoles que, havent disminuït considerablement el nombre d'explotacions, augmenten considerablement la seva dimensió econòmica, amb una mitjana de 44,3 UDEs/explotació, enfront de les 16,6 UDEs/explotació del 1999.

L'any 2009, nova operació censal

Amb l'Enquesta sobre l'estructura de les explotacions agràries 2007 finalitza el cicle iniciat amb el Cens agrari 1999, al qual han seguit les tres enquestes que l'actualitzaven els anys 2003, 2005 i 2007.

El Cens agrari 2009 introduirà noves variables relatives a la diversificació creixent de l'activitat agrària i les seves conseqüències mediambientals, i la recollida de les dades s'iniciarà el darrer trimestre d'aquest any.

<http://www.idescat.cat/premsa/>

Taula 1. Explotacions agràries. 2007, 2005, 2003 i 1999.

	Explotacions						Evolució						Evolució							
	2007		2005		2003		1999		2005-07		1999-07		2005-07		1999-07					
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%					
Explotacions agràries	55.096	100	57.503	100	60.436	100	67.224	100	-4,2	-18,0	1.950.448	100	1.926.783	100	1.916.525	100	1.953.536	100	1,2	-0,2
Explotacions amb terres	54.449	98,8	56.899	98,9	59.681	98,8	66.164	98,4	-4,3	-17,7	1.950.448	100	1.926.783	100	1.916.525	100	1.953.536	100	1,2	-0,2
Explotacions amb SAU ¹	54.192	98,4	56.481	98,2	59.137	97,9	65.222	97,0	-4,1	-16,9	1.166.543	59,8	1.162.230	60,3	1.148.501	59,9	1.153.432	59,0	0,4	1,1
Règim de tinença de la superfície total																				
propietat	50.052	..	51.121	..	54.693	..	60.578	..	-2,1	-17,4	1.302.705	66,8	1.231.488	63,9	1.331.443	69,5	1.388.589	71,1	5,8	-6,2
arrendament	11.821	..	13.945	..	13.591	..	14.542	..	-15,2	-18,7	526.418	27,0	533.743	27,7	469.591	24,5	396.354	20,3	-1,4	32,8
parceria	2.104	..	2.780	..	2.808	..	4.901	..	-24,3	-57,1	47.701	2,4	46.201	2,4	50.159	2,6	81.332	4,2	3,2	-41,4
altres	889	..	2.072	..	1.153	..	1.943	..	-57,1	-54,2	73.624	3,8	115.350	6,0	65.332	3,4	87.260	4,5	-36,2	-15,6
Personalitat jurídica de les explotacions																				
persona física	50.072	90,9	52.711	91,7	55.675	92,1	62.366	92,8	-5,0	-19,7	1.197.485	61,4	1.188.651	61,7	1.175.211	61,3	1.254.227	64,2	0,7	-4,5
societat mercantil	2.049	3,7	1.974	3,4	1.922	3,2	1.749	2,6	3,8	17,2	149.018	7,6	142.601	7,4	135.326	7,1	133.213	6,8	4,5	11,9
entitat pública	233	0,4	240	0,4	260	0,4	274	0,4	-2,9	-15,0	377.741	19,4	390.202	20,3	393.000	20,5	364.704	18,7	-3,2	3,6
cooperativa de producció	72	0,1	64	0,1	51	0,1	126	0,2	12,5	-42,9	8.432	0,4	7.821	0,4	5.502	0,3	10.426	0,5	7,8	-19,1
societat agrària de transformació (SAT)	304	0,6	357	0,6	450	0,7	374	0,6	-14,8	-18,7	30.770	1,6	33.830	1,8	34.285	1,8	28.729	1,5	-9,0	7,1
altres condicions jurídiques	2.367	4,3	2.158	3,8	2.077	3,4	2.335	3,5	9,7	1,4	187.000	9,6	163.678	8,5	173.202	9,0	162.238	8,3	14,2	15,3
SAU per explotació ²	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	21,2	..	20,2	..	19,0	..	17,2	..	4,8	23,4

¹ La superfície agrícola utilitzada (SAU) inclou les terres llaurades i les terres per a pastures permanents.

² Per al total d'explotacions.

.. Dada no procedent.

Font: Idescat

Taula 2. Utilització del sòl de les explotacions agràries. 2007, 2005, 2003 i 1999.

	Explotacions						Evolució						Superfície (ha)						Evolució														
	2007			2005			2003			1999			2005-07			1999-07			2007			2005			1999			2005-07			1999-07		
			%			%			%			%			%			%			%			%			%			%			
Terres llaurades	52.845	55.550	58.217	64.047	64.047	-4,9	-17,5	790.302	100	784.069	100	797.835	100	813.678	100	0,8	-2,9																
de secà	38.522	39.200	39.712	47.300	47.300	-1,7	-18,6	566.321	71,7	546.647	69,7	566.765	71,0	586.024	72,0	3,6	-3,4																
de regadiu	35.135	40.586	39.944	41.513	41.513	-13,4	-15,4	223.980	28,3	237.421	30,3	231.070	29,0	227.654	28,0	-5,7	-1,6																
Conreus herbacis	35.138	37.084	36.927	39.202	39.202	-5,2	-10,4	512.609	64,9	505.226	64,4	512.987	64,3	515.157	63,3	1,5	-0,5																
cereals per a gra	20.413	21.445	21.918	23.797	23.797	-4,8	-14,2	370.451	46,9	367.708	46,9	365.356	45,8	350.664	43,1	0,7	5,6																
leguminoses per a gra	403	837	900	675	675	-51,9	-40,3	2.288	0,3	3.891	0,5	3.911	0,5	2.203	0,3	-41,2	3,9																
patates	1.128	2.061	1.558	1.945	1.945	-45,3	-42,0	940	0,1	854	0,1	798	0,1	1.415	0,2	10,1	-33,6																
conreus industrials	1.157	1.178	1.503	2.075	2.075	-1,8	-44,2	10.808	1,4	8.607	1,1	10.210	1,3	20.368	2,5	25,6	-46,9																
conreus farratgers	6.639	6.673	7.429	8.489	8.489	-0,5	-21,8	93.124	11,8	82.330	10,5	94.560	11,9	99.699	12,3	13,1	-6,6																
hortalisses	5.981	8.233	8.365	10.803	10.803	-27,4	-44,6	7.484	0,9	8.205	1,0	8.169	1,0	10.147	1,2	-8,8	-26,2																
altres (inclou guarets i hortes familiars)	19.320	20.978	17.105	16.954	16.954	-7,9	14,0	27.514	3,5	33.633	4,3	29.986	3,8	30.661	3,8	-18,2	-10,3																
Conreus llenyosos	36.799	38.449	39.431	45.177	45.177	-4,3	-18,5	277.692	35,1	278.843	35,6	284.848	35,7	298.521	36,7	-0,4	-7,0																
cítrics	2.612	3.067	3.245	3.856	3.856	-15,4	-32,3	7.888	1,0	8.151	1,0	7.598	1,0	8.212	1,0	-3,2	-3,9																
fruiters de clima temperat	8.266	9.806	9.667	11.839	11.839	-15,7	-30,2	49.978	6,3	51.082	6,5	47.106	5,9	48.390	5,9	-2,2	3,3																
fruiters de clima subtropical	79	56	50	40	40	41,1	97,5	192	0,0	188	0,0	196	0,0	157	0,0	2,1	22,3																
fruiters de fruits secs	21.047	22.002	22.806	22.821	22.821	-4,3	-7,8	62.694	7,9	66.496	8,5	72.820	9,1	73.111	9,0	-5,7	-14,2																
olivera	25.596	25.011	25.420	30.256	30.256	2,3	-15,4	90.927	11,5	88.058	11,2	88.895	11,1	101.174	12,4	3,3	-10,1																
vinya	8.247	7.916	8.454	10.400	10.400	4,2	-20,7	64.565	8,2	62.938	8,0	66.703	8,4	59.386	7,3	2,6	8,7																
altres	412	434	394	5.529	5.529	-5,1	-92,5	1.449	0,2	1.930	0,2	1.529	0,2	8.091	1,0	-24,9	-82,1																
Terres per a pastures permanents	5.331	5.317	4.107	4.511	4.511	0,3	18,2	376.241	..	378.161	..	350.666	..	339.754	..	-0,5	10,7																
Superfície forestal	16.841	18.125	17.446	18.485	18.485	-7,1	-8,9	596.530	..	572.368	..	554.528	..	599.695	..	4,2	-0,5																
Altres superfícies	29.939	28.954	27.120	28.928	28.928	3,4	3,5	187.375	..	192.185	..	213.496	..	200.408	..	-2,5	-6,5																

.. Dada no procedent.

Font: Idescat

Taula 3. Ramaderia. Nombre d'explotacions i nombre de caps. 2007, 2005, 2003 i 1999.

	Explotacions				Evolució				Caps				Evolució							
	2007		2005		2003		1999-07		2007		2005		2003		1999-07		2005-07		1999-07	
								%								%				%
Explotacions amb ramaderia	14.830	15.879	15.394	18.460			-6,6	-19,7	..	476.975	532.708	595.968	690.852	..	..	-10,5	..	..	..	..
bovins	4.341	4.814	5.084	5.928			-9,8	-26,8	..	621.493	687.312	710.710	870.366	..	..	-9,6	..	..	..	-31,0
ovins	2.111	2.234	2.445	2.811			-5,5	-24,9	..	74.179	75.137	75.017	72.162	..	..	-1,3	..	..	..	-28,6
cabrum	1.335	1.430	1.419	1.814			-6,6	-26,4	..	6.422.889	6.522.814	6.173.188	6.019.399	..	..	-1,5	..	..	..	2,8
porcins	5.129	5.908	6.426	7.914			-13,2	-35,2	..	15.879	13.259	12.854	14.295	..	..	19,8	..	..	..	6,7
equins	1.602	1.365	1.362	1.845			17,4	-13,2	..	39.436.718	40.786.700	42.640.337	51.126.500	..	..	-3,3	..	..	..	-22,9
aviram	7.181	8.034	7.203	8.355			-10,6	-14,1	..	349.494	320.111	376.769	397.268	..	..	9,2	..	..	..	-12,0
conilles mares	3.863	4.259	4.055	4.908			-9,3	-21,3	..	18.921	18.955	18.158	29.399	..	..	-0,2	..	..	..	-35,6
ruscos	186	255	305	435			-27,1	-57,2	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

.. Dada no procedent

Font: Idescat

Taula 4. Mà d'obra. Nombre d'explotacions i nombre de persones. 2007, 2005, 2003 i 1999.

	Explotacions				Evolució				Persones ¹				Evolució			
	2007	2005	2003	1999	2005-07		1999-07		2007	2005	2003	1999	2005-07		1999-07	
					%	%	%	%					%	%	%	%
Total mà d'obra a temps complet ²	55.096	57.503	60.436	67.224	-4,2	-18,0	128.008	100	144.029	100	129.570	100	-11,1	-1,2		
	21.509	20.223	20.266	24.616	6,4	-12,6	35.094	27,4	33.505	23,3	37.301	28,8	4,7	-5,9		
Mà d'obra familiar titulars	50.072	52.711	55.675	62.366	-5,0	-19,7	107.538	84,0	123.595	85,8	112.701	87,0	-13,0	-4,6		
cònjuges	50.072	52.711	55.675	62.366	-5,0	-19,7	50.072	39,1	52.711	36,6	62.366	48,1	-5,0	-19,7		
altres familiars	32.961	35.806	34.329	22.974	-7,9	43,5	32.961	25,7	35.806	24,9	22.974	17,7	-7,9	43,5		
	17.275	23.540	22.323	19.318	-26,6	-10,6	24.505	19,1	35.078	24,4	27.361	21,1	-30,1	-10,4		
Mà d'obra assalariada fixa	20.985	22.687	24.137	23.779	-7,5	-11,7	:	:	:	:	:	:	:	:		
eventual	8.248	7.579	6.978	7.077	8,8	16,5	20.470	16,0	20.434	14,2	16.869	13,0	0,2	21,3		
	15.695	17.818	19.675	19.028	-11,9	-17,5	:	:	:	:	:	:	:	:		

¹ No inclou les persones assalariades eventuais perquè no hi ha informació disponible.

² Una persona treballa a temps complet quan fa a l'any 228 jornades o més.

: Dada no disponible.

Font: Idescat

Taula 5. Dimensió econòmica i orientació tecnicoeconòmica. 2007, 2005, 2003 i 1999.

	Explotacions			Evolució		Dimensió en UDEs ¹			Evolució		UDEs / explotació			Evolució				
	2007	2005	2003	2005-07 / 1999-07		2007	2005	2003	1999	2005-07 / 1999-07		2007	2005	2003	1999	2005-07 / 1999-07		
				%	%					%	%							
Total	55.074	57.477	60.087	66.904	-4,2	-17,7	1.599.969	1.502.998	1.484.863	1.105.983	6,5	44,7	29,1	26,1	24,7	16,5	2,9	12,5
menys de 2 UDEs	10.634	12.709	13.186	15.228	-16,3	-30,2	12.163	14.539	15.310	17.025	-16,3	-28,6	1,1	1,1	1,2	1,1	0,0	0,0
2 a menys de 4 UDEs	8.707	8.550	9.538	10.895	1,8	-20,1	24.975	24.775	28.139	31.809	0,8	-21,5	2,9	2,9	3,0	2,9	0,0	-0,1
4 a menys de 8 UDEs	9.439	10.264	9.647	11.511	-8,0	-18,0	54.328	59.291	54.327	66.608	-8,4	-18,4	5,8	5,8	5,6	5,8	0,0	0,0
8 a menys de 16 UDEs	7.983	8.179	9.149	10.935	-2,4	-27,0	94.157	96.152	104.477	125.520	-2,1	-25,0	11,8	11,8	11,4	11,5	0,0	0,3
16 a menys de 40 UDEs	8.949	8.742	9.467	11.712	2,4	-23,6	227.006	226.334	244.822	296.025	0,3	-23,3	25,4	25,9	25,9	25,3	-0,5	0,1
40 a menys de 100 UDEs	5.923	5.790	6.062	5.278	2,3	12,2	377.397	360.657	378.007	314.492	4,6	20,0	63,7	62,3	62,4	59,6	1,4	4,1
100 i més UDEs	3.438	3.243	3.038	1.345	6,0	155,6	809.944	721.251	659.780	254.505	12,3	218,2	235,6	222,4	217,2	189,2	13,2	46,4
Orientació tecnicoeconòmica ²																		
1. Agricultura general	9.810	10.743	10.860	11.806	-8,7	-16,9	115.251	128.203	121.689	136.312	-10,1	-15,5	11,7	11,9	11,2	11,5	-0,2	0,2
2. Horticultura	1.299	1.756	1.842	2.506	-26,0	-48,2	57.530	36.919	31.229	41.481	55,8	38,7	44,3	21,0	17,0	16,6	23,3	27,7
3. Conreus llenyosos	30.098	30.448	31.720	34.380	-1,1	-12,5	447.459	381.782	377.375	347.244	17,2	28,9	14,9	12,5	11,9	10,1	2,3	4,8
4. Herbívors	4.193	4.330	4.297	4.840	-3,2	-13,4	127.743	153.553	130.641	100.062	-16,8	27,7	30,5	35,5	30,4	20,7	-5,0	9,8
5. Granívors	4.851	4.973	5.562	4.871	-2,5	-0,4	701.088	632.299	664.653	279.827	10,9	150,5	144,5	127,1	119,5	57,4	17,4	87,1
6. Policultius	2.536	2.685	3.192	4.292	-5,5	-40,9	39.116	39.360	46.160	57.598	-0,6	-32,1	15,4	14,7	14,5	13,4	0,8	2,0
7. Ramaderia mixta	719	855	869	1.237	-15,9	-41,9	48.793	67.093	55.850	50.803	-27,3	-4,0	67,9	78,5	64,3	41,1	-10,6	26,8
8. Conreus i ramaderia	1.567	1.687	1.745	2.972	-7,1	-47,3	62.990	63.789	57.266	92.656	-1,3	-32,0	40,2	37,8	32,8	31,2	2,4	9,0

¹ Per cada activitat de les explotacions (blat, vaques lleteres, vinya...) s'estima un marge brut estàndard que s'aplica sobre el nombre d'hectàrees i caps de bestiar. La suma d'aquests marges per a una explotació ens dona la seva dimensió econòmica, que s'expressa en Unitats de Dimensió Europea (1 UDE= 1200€).

² L'orientació tecnicoeconòmica (OTE) d'una explotació depèn de la participació de cada activitat en la seva dimensió econòmica.

Font: Idescat